

Socialdepartementet

Stockholm 2022-06-09

Vår referens
Mathias Mellgren Helge

Dnr
S2022/00562

Remissyttrande

SOU 2021:95 En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande om den rubricerade utredningen. Här följer våra synpunkter.

Förslaget i korthet

Gårdsförsäljningsutredningen har utrett *gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker under förutsättning att Systembolagets monopol säkras*. Utredningen fastställer att gårdsförsäljning ska få bedrivas av den som tillverkar alkoholdrycker småskaligt, oberoende och hantverksmässigt, samt av den som odlar druvor som används för vintillverkning. Försäljning föreslås att tillåtas i anslutning till ett betalt studiebesök eller en föreläsning med anknytning till den aktuella produkten på tillverkningsstället och att mängden som får säljas till en kund vid ett köptillfälle begränsas. Regleringen bör gälla i sex år från ikraftträdandet.

Enligt utredningens förslag skulle gårdsförsäljning medföra en ökning av antal arbetstillfällen i dryckesbranschen med 17–19 procent och att det generellt ökade intresset för lokalt och småskaligt gör det troligt att gårdsförsäljningen leder till en ökad efterfrågan av lokalt och småskaligt på Systembolaget. Utredningen bedömer att förslaget inte märkbart påverkar folkhälsan.

Företagarnas inställning

Företagarna välkomnar utredningens förslag och anser att utredningen presenterar en väl genomarbetad analys med konstruktiva förslag till hur införande av gårdsförsäljning ska kunna ske. Det finns dock några delar i utredningen som vi inte håller med om och vill särskilt belysa.

Företagarna arbetar aktivt för att minska mängden regler och uppgiftsinlämning till myndigheter som tynger företagares vardag. Förslaget som utredningen lämnar innebär enligt Företagarna onödigt många och krångliga regler för producenter som vill bedriva gårdsförsäljning.

Försäljning föreslås att tillåtas i anslutning till ett betalt studiebesök eller en föreläsning

För mindre producenter är byggandet av en besöksverksamhet som möjliggör studiebesök eller föreläsningar på produktionsanläggningen både kostsamt och resurskrävande och tar fokus från kärnverksamheten. Med denna regel blir det i stort sett omöjligt för dessa företag att införa gårdsförsäljning, vilket i sin tur innebär att nya arbetstillfällen helt uteblir.

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm www.foretagarna.se
| info@foretagarna.se | 08-406 17 00

Företagarna anser därför att försäljning ska vara möjlig även utan betalt studiebesök eller föreläsning.

Krav på småskalighet

Utredningen föreslår volymbegränsningar i produktionen för att gårdsförsäljning ska få ske. Tillverkarens produktionsvolym får uppgå till högst 75 000 liter spritdrycker, 500 000 liter jästa drycker med upp till 10 volymprocent alkohol eller 200 000 liter jästa drycker med mer än 10 volymprocent alkohol samt att tillverkaren är oberoende från tillverkare med produktionsvolym som överstiger de nu nämnda.

Dessa krav riskerar att stänga ute framgångsrika producenter på landsbygden. Det kan även skapa negativa tröskeeffekter och hinder för att växa eller investera. Detta går emot utredningsdirektivets skrivelser att ”gårdsförsäljning av alkoholdrycker är också efterfrågat som ett steg i att utveckla lokal besöksnäring och måltidsturism” och att ”den svenska livsmedelsstrategins övergripande mål är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet.”

Förslaget innebär att producenter som lyckats skapa en attraktiv produkt - vilket ger stora volymer - inte får möjlighet att erbjuda sina besökare produkter i samband med ett besök. Detta snedvrider konkurrensen genom att framgångsrika företag utesluts från att sälja sina produkter på samma villkor som andra. Det är både orimligt, tillväxthämmande och minskar möjligheterna för företagen på landsbygden att utveckla en besöksverksamhet.

Regler för företag måste därför vara begripliga, kostnadseffektiva och ändamålsenliga, samt ge möjlighet för företag att utvecklas.

Stärkt konkurrenskraft i hela landet

Sverige har många internationellt sett duktiga mat och dryckesproducenter. Intresset inom landet och utomlands ökar och antalet producenter har ökat kraftigt de senaste åren. Vi står nu inför ett unikt tillfälle att utveckla besöksnäringen och öka intresset för Sverige som dryckesnation. Ökad turism innebär ökade intäkter inte bara för de företag som säljer drycker genom gårdsförsäljning utan även researrangörer, hotell, restauranger, caféer, turistanläggningar, matvaruaffärer och andra lokala företag. Detta skapar ökade förutsättningar att driva företag, leva och bo i hela landet.

Utredning har kommit fram till att införandet av gårdsförsäljning kommer att generera en ökning av antal arbetstillfällen i dryckesbranschen med 17–19 procent och ett generellt ökat intresse för lokalt producerade drycker och ökad försäljning. I slutändan skapar det underlag för ökade skatteintäkter till vår gemensamma välfärd både lokalt och nationellt.

Mathias Mellgren Helge
Näringspolitisk expert
Företagarna

Fredrik Östbom
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm www.foretagarna.se
| info@foretagarna.se | 08-406 17 00